

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 153/06-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. apríla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. H. M., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co 283/04 zo 16. decembra 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 157/2005 z 26. januára 2006 a takto

rozhodol:

Sťažnosť Mgr. H. M. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2006 doručená sťažnosť Mgr. H. M., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 a podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 13 Co 283/04 zo 16. decembra 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 157/2005 z 26. januára 2006.

Zo sťažnosti vyplynulo, že: «(...) Dňa 9. marca 1991 podala sťažovateľka okresnému súdu žalobný návrh na ochranu osobnosti proti Ing. J. G., svoj návrh však 21. júla 1992 rozšírila o ďalšie osoby na strane odporcov.

Na pojednávaní 18. júla 1994 okresný súd rozsudkom č. k. 22 C 52/91-52 zamietol žalobný návrh sťažovateľky. Proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka 10. augusta 1994 odvolanie.

Krajský súd vo veci rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Konanie vo veci pokračovalo na okresnom súde pojednávaním 9. mája 2002, na ktorom sťažovateľka vzniesla námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi, ktorej bolo vyhovené.

Dňa 9. januára 2003 bola náhodným výberom pridelená vec sudcovi JUDr. P. T.

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 5. mája 2004, č. k. 22 C 52/91 (v poradí druhým) zamietol žalobu.

Sťažovateľka tvrdí, že v konaní pred Okresným súdom v Banskej Bystrici bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces. Okresný súd v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 22 C 52/91 nedostatočne vykonal dokazovanie, nerešpektoval uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11 Co 1309/01 ktorý v odôvodnení uznesenia z 19. septembra 2001 uviedol, že okresný súd v ďalšom konaní zadováži úplné skutkové zistenia pre posúdenie dôvodnosti návrhu v zmysle vyššie naznačených zákonných zásad. ...Zameria dokazovanie na preskúmanie pravdivosti údajov o skutočnostiach tvrdených v predmetných listinách, pričom vykoná tzv. dôkaz pravdy. Je vecou odporkyne preukázať pravdivosť tvrdení v stanoviskách, ktoré podpísala. Dôkaz pravdy treba vykonať k všetkým tvrdeniam obsiahnutým v jednotlivých vetách oboch stanovísk, ktoré navrhovateľka považuje za znevažujúce.

Podľa sťažovateľky neboli v konaní pred okresným súdom vypočutí svedkovia, ktorých výsluch navrhla, neboli predložené žiadne záznamy, zápisy, pohovory, upozornenia ktoré by potvrdzovali tvrdenia uvedené v stanovisku členov ROH SOUo a stanovisku VPN.

Ďalej sťažovateľka uvádza, že v konaní pred okresným súdom nebolo dostatočne vykonané dokazovanie, ktoré by preukázalo, kedy vznikol zásah do osobnostných práv. Sťažovateľka tvrdí, že tento zásah trval aj po účinnosti novely č. 87/90 Zb. Občianskeho

zákonníka, ktorá nadobudla účinnosť 29. marca 1990. Uvádza, že tento zásah trval minimálne do augusta 1990, kedy danú vec prerokovala školská rada.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie sťažovateľky rozsudkom zo 16. decembra 2004, sp. zn. 13 Co 283/04 rozsudok okresného súdu potvrdil. Stotožnil sa s jeho skutkovými zisteniami i právnym záverom, že sťažovateľke nemožno priznať peňažnú náhradu z titulu nemajetkovej ujmy zavedenú zákonom č. 87/1990 Zb., keďže k zásahu, z ktorého sťažovateľka vyvodzuje svoje právo na ochranu osobnosti došlo pred nadobudnutím účinnosti z. č. 87/1990 Zb. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka dovolanie.

Dovolanie Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 3 Cdo 157/2005 zo dňa 26. januára 2006 zamietol z dôvodu, že v danom prípade dovolaním nie je napadnutý zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, v ktorom nebolo vyslovené, že sa dovolanie k nemu pripúšťa, nemožno prípustnosť dovolania vyvodiť z ustanovení § 238 ods. 1 OSP a § 238 ods. 3 písm. a) OSP. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že odvolací súd nerozhodol o celom uplatnenom návrhu, ktorým sa okrem náhrady nemajetkovej ujmy domáhala aj zdržania zásahov do práv na ochranu osobnosti a odstránenia tohto závadného stavu, k tomu dovolací súd uvádza, že aj v prípade, ak by odvolací súd prípadne nesprávne vyhodnotil odvolanie z hľadiska v ňom uvedených odvolacích dôvodov, mohlo ísť o tzv. inú vadu konania, ktorá má za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia vo veci. Na vadu tejto povahy by mohol dovolací súd však prihliadnuť len vtedy, ak by bolo dovolanie prípustné.

Pokiaľ ide o právne posúdenie veci súdom, ktorú nesprávnosť sťažovateľka v dovolaní namieta, dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že právne posúdenie veci súdom predstavuje realizáciu jeho rozhodovacej činnosti a teda nie je dôvodom prípustnosti dovolania. (...)

Nezákonným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR a Krajského súdu Banská Bystrica bolo porušené právo sťažovateľky na spravodlivý súdny proces a právo na účinný opravný prostriedok garantované čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (ďalej len „ústava“), a preto má Ústavný súd Slovenskej republiky právomoc konať o tejto ústavnej sťažnosti, keďže o ochrane uvedených práv nie je príslušný rozhodovať žiadny iný

súd Slovenskej republiky. (...)

Najvyšší súd SR tým, že nepripustil prejednanie dovolania sťažovateľky čo do merita veci, ale zamietol dovolanie len z čisto formálnych procesných dôvodov, najmä nezaoberal sa tým, či Krajský súd Banská Bystrica rozhodol o všetkých zložkách návrhu sťažovateľky, ktorý sa týkal ochrany osobnostných práv sťažovateľky, porušil tým právo sťažovateľky na spravodlivý súdny proces a právo na účinný opravný prostriedok, ktoré sú garantované čl. 6 a čl. 13 Dohovoru a v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy. (...)

Sťažovateľka využila všetky účinné prostriedky nápravy v konaní vrátane dovolania v rámci občianskeho súdneho konania. (...)

Sťažovateľke bolo doručené uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 157/2005 dňa 14. februára 2006, a preto ústavná sťažnosť je podaná včas, ak je podaná dňa 18. apríla 2006, keďže dni od 14. apríla 2006 do 17. apríla 2006 boli dni pracovného pokoja. (...)

Namietaným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu a účinný opravný prostriedok sťažovateľky tým, že dovolanie sťažovateľky bolo zamietnuté len z čisto procesných formálnych dôvodov.

Namietaným rozhodnutím Krajského súdu Banská Bystrica došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu a účinný opravný prostriedok sťažovateľky tým, že Krajský súd nerozhodol o celom návrhu sťažovateľky a nedal jej tak možnosť domáhať sa riadnej ochrany svojich osobnostných práv, pričom došlo tiež k neprimeranému výkladu zákona č. 87/1990 Zb., ktorým bolo zmenené a doplnené ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka vzhľadom na okolnosti prípadu a skutočnosť, že neboli vykonané sťažovateľkou navrhované kľúčové dôkazy. (...)

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností navrhuje, aby senát Ústavného súdu Slovenskej republiky po predbežnom prerokovaní túto ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vyniesol tento nález:

1. Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 157/2005 a rozhodnutím Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13 Co 283/2004 bolo porušené právo sťažovateľky na súdnu ochranu a účinný opravný prostriedok podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 157/2005 a rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13 Co 283/2004 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadosťučinenie.»

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti je označené porušenie základných práv sťažovateľky zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 a v čl. 13 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co 283/04 zo 16. decembra 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 157/2005 z 26. januára 2006.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti

úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobie platí aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti návrhu na začatie dovolacieho konania, jeho opodstatnenosti a pod.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6

ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítat' s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok ESLP z 28. októbra 1998).

Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa otázky prípustnosti dovolania v danej veci.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu okrem iného vyplýva, že:

«(...) v prejednávanej veci (...) skúmal dovolací súd, či sú splnené zákonné podmienky, stanovené Občianskym súdnym poriadkom osobitne pre prípad, že dovolanie smeruje proti rozsudku.

Pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 OSP) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd buď v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu [§ 238 ods. 3 písm. a) OSP], alebo ak potvrdil rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté inak, než v prvšom rozsudku, pretože súd prvého stupňa bol viazaný právnym názorom súdu, ktorý prvšie rozhodnutie zrušil [§ 238 ods. 3 písm. b) OSP].

Pretože v danom prípade dovolaním nie je napadnutý zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, v ktorom nebolo vyslovené, že sa dovolanie proti nemu pripúšťa, nemožno prípustnosť dovolania vyvodit' z ustanovení § 238 ods. 1 OSP a § 238 ods. 3 písm. a) OSP.

Pri riešení otázky, či prípustnosť dovolania v prejednávanej veci nevyplýva z § 238 ods. 3 písm. b) OSP, vychádzal dovolací súd z toho, že uvedené ustanovenie za jednu

z podmienok prípustnosti dovolania stanovuje, aby súd prvého stupňa v neskoršom rozsudku rozhodol „inak“ než vo svojom prvšom rozsudku. Predpokladom prípustnosti dovolania je tu taká odlišnosť oboch rozsudkov súdu prvého stupňa, pri ktorej z porovnania obsahu oboch rozhodnutí je zrejmé, že o právach a povinnostiach účastníkov konania bolo rozhodnuté odlišne. V prejednávanej veci okresný súd rozsudkom (v poradí druhým), ktorý bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu, proti ktorému smeruje dovolanie, bolo rozhodnuté rovnako, ako v prvšom rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 18. júla 1994 č. k. 22 C 52/91-52, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. septembra 2001 sp. zn. 11 Co 1309/01 pre nedostatočne zistený skutkový stav a pre nepreskúmateľnosť bez toho, aby súd vyslovil záväzný právny názor vo veci. Chýba tu teda vyššie spomenutá zákonná podmienka prípustnosti dovolania v zmysle § 238 ods. 3 písm. b) OSP, totiž aby v neskoršom rozsudku súdu prvého stupňa bolo rozhodnuté „inak“ než v jeho prvšom rozsudku.

Pokiaľ ide o námietku dovolateľky, že odvolací súd nerozhodol o celom uplatnenom návrhu, ktorým sa okrem náhrady nemajetkovej ujmy domáhala aj zdržania sa zásahov do práv na ochranu osobnosti a odstránenie tohto závadného stavu, k tomu dovolací súd uvádza, že aj v prípade, ak by odvolací súd prípadne nesprávne vyhodnotil odvolanie z hľadiska v ňom uvedených odvolacích dôvodov, mohlo by ísť o tzv. inú vadu konania, ktorá má za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP (za predpokladu, že by k nej vôbec došlo)]. Na vadu tejto povahy by mohol dovolací súd však prihliadnúť len vtedy, ak by dovolanie bolo prípustné. Uvedená iná vada je síce dovolacím dôvodom, avšak prípustnosť dovolania v prejednávanej veci nezakladá.

Pokiaľ ide o právne posúdenie veci súdom, ktorú nesprávnosť dovolateľka v dovolaní namieta, dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že právne posúdenie veci súdom predstavuje realizáciu jeho rozhodovacej činnosti a teda nie je dôvodom prípustnosti dovolania [§ 237 písm. f) OSP], pretože ním súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť, ktorá mu vyplýva zo zákona, ani procesné právo účastníka. Správnosť skutkových zistení a nadväzujúceho právneho posúdenia veci súdom by v dovolacom konaní bolo možné posudzovať až v prípade, ak by z určitého zákonného dôvodu bolo dovolanie prípustné; tak tomu však v prejednávanej veci nie je.»

Podľa názoru ústavného súdu právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania v danej veci je zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom, najvyšší súd ku všetkým zásadným námietkam sťažovateľky zaujal stanovisko, a preto aj ústavný súd ho považuje za dostačujúci, ale aj ústavne relevantný. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo treba považovať dovolanie sťažovateľky za neprípustné.

V každom prípade tento postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu, ktorý prijíma aj stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánom zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľka namietala aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy a na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, nevyplýva žiadna možnosť porušenia uvedených základných práv, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a sťažovateľka, neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o porušení jej práva na súdnu ochranu a na účinný prostriedok nápravy. Sťažovateľke súdy neodopreli spravodlivosť ani účinný prostriedok

nápravy, ibaže jej dovolanie posúdili ako neprípustné. Ústavou zaručené právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru pritom neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým procesným návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96). Preto bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

3. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 13 Co 283/04 zo 16. decembra 2004, treba konštatovať, že uvedený rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť už v roku 2005, pričom ústavná sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu bola ústavnému súdu doručená 13. apríla 2006.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva.

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začína plynúť dňom, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o poslednom účinnom opravnom prostriedku, ktorý zákon na ochranu práva poskytuje. Predmetná sťažnosť bola ústavnému súdu telefaxom doručená 13. apríla 2006, teda jednoznačne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom.

Dovolanie sťažovateľky bolo v predmetnej veci odmietnuté uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 157/05 z 26. januára 2006 ako neprípustné a keďže ústavný súd nezistil žiadne dôvody na vyslovenie porušenia označených základných práv a slobôd uvedeným uznesením najvyššieho súdu (pozri bod 1. časti II tohto rozhodnutia), v tejto súvislosti konštatuje, že rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľky v danej veci nemohlo založiť plynutie predmetnej lehoty, pretože podanie neprípustného dovolania nemožno z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný prostriedok nápravy. Toto rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno preto považovať za kvalifikovanú právnu skutočnosť, od ktorej

začína plynúť lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V prípadoch, keď je dovolanie neprípustné, nie je možné dovolanie považovať za procesný prostriedok, ktorý zákon na ochranu základných práv a slobôd poskytuje. V takých prípadoch lehota na podanie ústavnej sťažnosti plynie odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania z dôvodu jeho neprípustnosti treba považovať za rozhodnutie deklaratórnej povahy, ktoré autoritatívne konštatuje neexistenciu práva, v danom prípade práva podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Vzhľadom na to, že sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť ešte pred tým, ako sa sťažovateľ obrátil neprípustným dovolaním na najvyšší súd, predmetná sťažnosť bola podaná v čase, keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd sa preto nemohol zaoberať opodstatnenosťou v sťažnosti uvedených námietok voči tomuto rozhodnutiu všeobecných súdov. Neprípustné dovolanie nemožno totiž z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je predpokladom (podmienkou) podania sťažnosti na ústavnom súde podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie nie je preto z hľadiska plynutia uvedenej lehoty na podanie sťažnosti na ústavnom súde možné prihliadať (*mutatis mutandis* I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, I. ÚS 209/03).

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť smerujúcu proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 13 Co 283/04 zo 16. decembra 2004 odmietnuť ako návrh podaný oneskorene.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2006